

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY PUSZCZA MARIAŃSKA
NA LATA 2020 – 2030**

Puszcza Mariańska, lipiec 2019

I. WSTĘP

Ustawa o pomocy społecznej obliguje samorządy gminne do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Stanowić ma ona swoistą „mapę drogową”, pokazującą kierunki wprowadzania zmian społecznych i rozwiązywanie problemów osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zmiany społeczne, jakie następują w lokalnych społecznościach, spowodowane są m.in. zmianami modelu funkcjonowania rodziny, coraz bardziej powszechnymi nowymi technologiami, dostępnością różnorodnych używek, postępującym procesem starzenia się społeczeństwa. Zmiany te wymagają podjęcia przez władze lokalne odpowiednich działań, zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców, możliwości rozwoju społeczno-emocjonalnego, integracji społecznej. Nakłady na politykę społeczną powinny być traktowane jak inwestycja w przyszłość gminy, jako wspólnoty ludzi zamieszkujących dane terytorium. Dłuższa aktywność osób starszych, mniej osób uzależnionych od alkoholu, lepiej uczące się dzieci to tylko niektóre wskaźniki, które w dłuższej perspektywie oznaczają mniej wydatków socjalnych. Do przeprowadzenia pozytywnych zmian potrzeba kompleksowej i systematycznie realizowanej polityki społecznej.

Strategia oparta została na kompleksowej diagnozie problemów społecznych w poszczególnych obszarach życia, tj. ochrona zdrowia, pomoc społeczna, problematyka uzależnień, sytuacja rodzin, edukacja publiczna. Zdefiniowane zostały najważniejsze problemy społeczne Gminy Puszcza Mariańska. Dokonano również analizy mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń zewnętrznych dla realizacji skutecznej polityki społecznej gminy. Na podstawie tych analiz zdefiniowano wizję strategii rozwiązywania problemów społecznych w następującej formie:

Gmina Puszcza Mariańska jest miejscem przyjaznym dla mieszkańców umożliwiającym:

- **wysoki poziom życia poprzez zrównoważony rozwój**
- **profesjonalną pomoc społeczną**
- **nowoczesną edukację**
- **dobrą opiekę medyczną i socjalną**
- **integrację społeczności lokalnej**

Analizując zagrożenia społeczne Gminy Puszcza Mariańska, w perspektywie zdefiniowanej wizji zmiany społecznej, ustalono następujące cele strategiczne rozwiązywania problemów społecznych:

Ochrona zdrowia

WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUGI ODPOWIADAJĄCE NA LOKALNE POTRZEBY ZDROWOTNE.

Pomoc społeczna

SYSTEMOWE WSPARCIE OSÓB POTRZEBUJĄCYCH POMOCY SŁUŻĄCE UTRZYMANIU JAKOŚCI ICH ŻYCIA.

Problematyka uzależnień

EFEKTYWNE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Sytuacja rodzina

WZMOCNIENIE SAMODZIELNOŚCI RODZIN I BUDOWANIE DOBREGO KLIMATU W RODZINACH SŁUŻĄCE TRWAŁOŚCI I ROZWOJOWI WIĘZI RODZINNYCH ORAZ INTEGRALNEMU ROZWOJOWI SPOŁECZNO-EMOCJONALNEMU.

Edukacja publiczna

RÓWNOMIERNY ROZWÓJ WSZYSTKICH DZIECI, TAKŻE TYCH ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, SŁUŻĄCY ICH DOBREJ PRZYSZŁOŚCI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ.

Osiągnięcie powyższych celów odbywać się będzie poprzez realizację celów szczegółowych w poszczególnych latach.

Strategia jest instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie jak i w dalszym okresie.

Strategia może podlegać zmianom. Będą bowiem pojawiać się nowe, ważne cele, a część z przedstawionych może tracić na ważności. Stąd bardzo istotny jest monitoring i systematyczny okresowy przegląd strategii pod kątem poziomu realizacji zaplanowanych celów szczegółowych i działań.

Strategia została przyjęta jako dokument uchwałą Rady Gminy Puszcza Mariańska w dniu

Strategia została opracowana na lata 2020 – 2030.

II. WPROWADZENIE

Podstawy prawne opracowania strategii

Gmina Puszcza Mariańska przystąpiła do opracowania strategii na podstawie Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Zgodnie z przywołaną ustawą Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych powinna zmierzać do poprawy życia mieszkańców Gminy Puszcza Mariańska, tworzeniu mechanizmów ułatwiających zaspokajanie potrzeb oraz kreowania i popierania pożądanych zmian społecznych. Sytuacja społeczna i gospodarcza gminy powinna stanowić wyzwanie dla władz gminy przede wszystkim w obszarze jakości życia mieszkańców gminy, rozwoju społecznego oraz bezpieczeństwa socjalnego tak, aby w sposób możliwie najlepszy udało się wyeliminować obszary marginalne.

Sposób przygotowania strategii

Podstawą opracowania strategii była diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Puszcza Mariańska. Wykonano ją na podstawie analizy dokumentów, wywiadów grupowych i indywidualnych z przedstawicielami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz placówek oświatowych. Wykorzystano materiały Urzędu Statystycznego w Warszawie, Urzędu Gminy Puszcza Mariańska, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie, Szkół z terenu Gminy Puszcza Mariańska, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

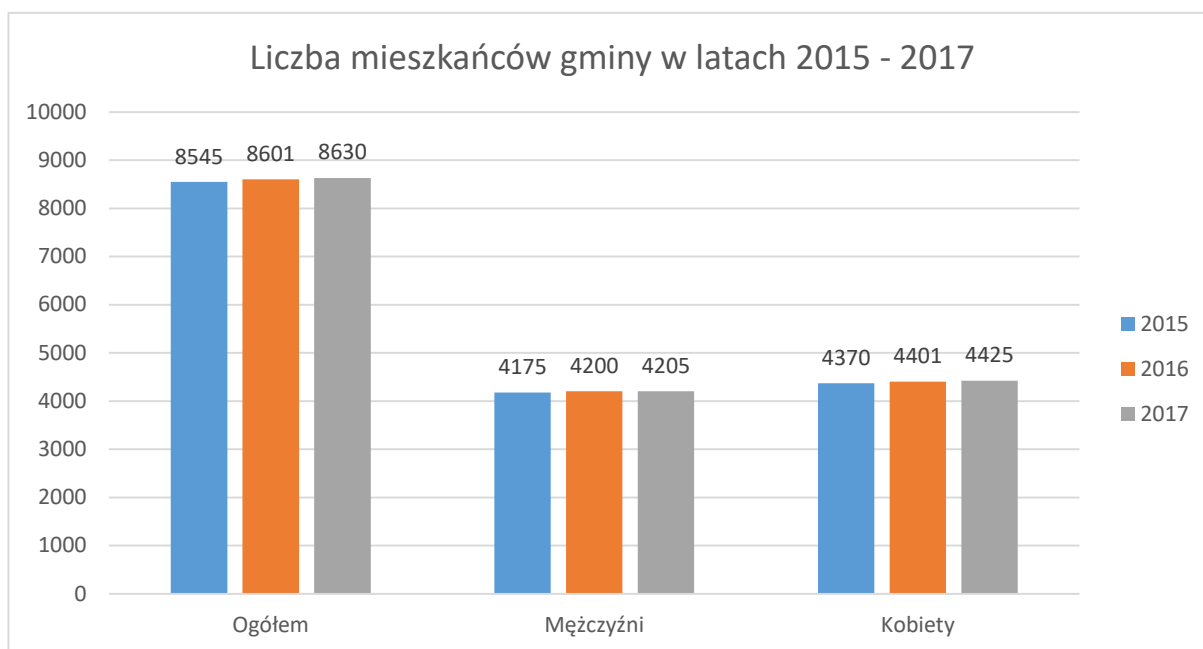
1. Charakterystyka gminy

Gmina Puszcza Mariańska jest położona w południowo-zachodniej części Mazowsza w odległości 50 km od Warszawy i 80 km od Łodzi. Geograficznie obszar gminy wchodzi w skład Niżu Polskiego (na styku Równiny Łowicko-Błońskiej i Wysoczyzny Rawskiej w dolinie rzeki Rawki). Administracyjnie od 1 stycznia 1999 r. gmina stanowi zachodnią, graniczną część województwa mazowieckiego, tworząc łącznie z miastami Mszczonowem, Żyrardowem oraz gminami Wiskitki i Radziejowice powiat żyrardowski. W województwie łódzkim graniczy z gminami powiatu skierniewickiego: Bolimowem, Skierniewicami, Kowiesami i Nowym Kawęczynem. Obszar gminy należy uznać za ostatni pas dalekich peryferii aglomeracji warszawskiej.

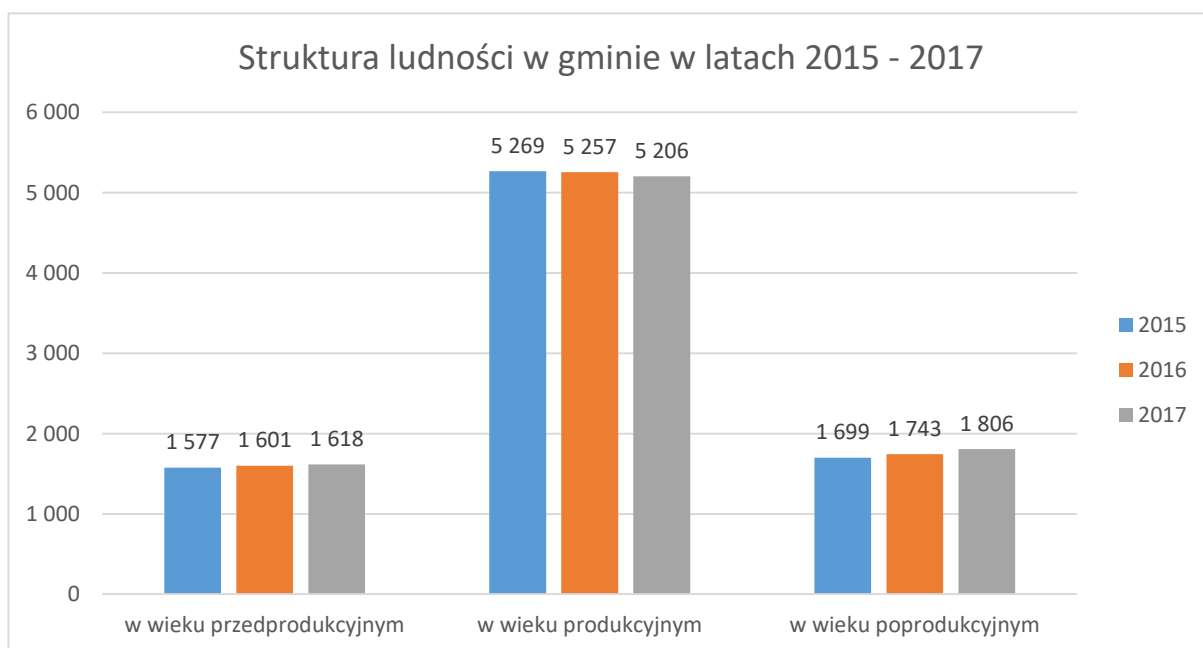
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2014 r. powierzchnia gminy wynosi 143 km² (według ewidencji gruntów 14 252,92 ha), co stanowi 26,6% powierzchni powiatu, 0,4% powierzchni województwa mazowieckiego i 0,05% powierzchni Polski. W strukturze użytkowania dominują tereny rolnicze obejmujące 60,4% powierzchni całej gminy, w tym grunty orne (46,5%), łąki i pastwiska (11,1%) oraz sady (2,8%). Lasy i grunty leśne stanowią 32,5% powierzchni gminy – z tego ¼ to lasy prywatne. Tereny komunikacyjne (drogi i linie kolejowe) zajmują kolejne 2,8%, a osiedlowe – 2,5%. W ostatnich latach obserwuje się sukcesywny spadek gruntów orných i wzrost powierzchni łąk i pastwisk, terenów zabudowanych, lasów i gruntów pod wodą (stawy, zalewy).

W zakresie struktury własności dominują tereny prywatne (63,2%) i państwowe obejmujące przede wszystkim lasy zarządzane przez Przedsiębiorstwo Lasy Państwowe oraz grunty w dyspozycji Agencji Własności Skarbu Państwa. Własność spółdzielcza i komunalna posiada marginalne znaczenie. Prawie połowa (48,3%) powierzchni gminy jest objęta ochroną w ramach Bolimowskiego Parku Krajoznawczego. 39% terenów jest bezpośrednio włączonych do Parku, a kolejnych 8,3% stanowi jego otulinę. Ważną rolę ekologiczną w wymiarze regionalnym odgrywają liczne kompleksy leśne i tereny łąkowe sprzyjające zachowaniu bioróżnorodności w tej części kraju. Szczególne znaczenie posiada rezerwat leśny „Puszcza Mariańska” i rezerwat wodny „Rawka” oraz liczne użytki ekologiczne i pomniki przyrody. W szacie roślinnej zajmujących ponad 1/3 powierzchni gminy lasów (stanowiących pozostałości dawnej Puszczy Bolimowskiej, Miedniewickiej i Korabiewickiej) dominują bory sosnowe i mieszane. Występuje tam szereg bardzo rzadkich gatunków roślin, głównie w obrębie polan śródleśnych, zagłębień bezodpływowych oraz w dolinie Rawki i jej dopływów. Obszary te charakteryzują się również zróżnicowaną fauną: w ostojach leśnych można spotkać między innymi daniela, sarny, zające, lisy, jenoty, bażanty oraz powracające w ostatnich latach bobry i łosie.

Obszar gminy obejmuje 44 miejscowości zorganizowane w 24 sołectwa. Zamieszkuje je 8 630 mieszkańców (Statystyczne Vademecum Samorządowca 2018). W gminie Puszcza Mariańska mieszka 4 205 mężczyzn i 4 425 kobiet.

W Gminie Puszcza Mariańska zamieszkuje 1618 osób w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), 5206 osób w wieku produkcyjnym oraz 1806 osób w wieku poprodukcyjnym. Gmina ma ujemny przyrost naturalny za 2017 r. na poziomie -7. Saldo ogółem migracji wyniosło 59 co związane jest ze zwiększeniem liczby mieszkańców napływających do gminy. Na uwagę zasługuje rosnąca populacja osób w wieku poprodukcyjnym, co ma wpływ na sytuację społeczną i znajduje potwierdzenie w ogólnopolskich tendencjach demograficznych.

2. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy podstawową opiekę zdrowotną zapewniają 2 przychodnie: w Puszczy Mariańskiej i Radziwiłowie. Liczba osób przypadających na 1 przychodnię wyniosła 2877. Odbiega to znacząco od wskaźnika w powiecie – 1901 osób, województwie – 1615 osób, czy kraju – 1436 osób.

Tabela 1**Podstawowa opieka zdrowotna w Gminie Puszcza Mariańska**

Liczba przychodni	2
Liczba osób przypadających na 1 przychodnię w gminie	4315
Liczba osób przypadających na 1 przychodnię w powiecie żyrardowskim	1901
Liczba osób przypadających na 1 przychodnię w Województwie Mazowieckim	1615
Liczba osób przypadających na 1 przychodnię w Polsce	1436
Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	2,5
Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca w powiecie żyrardowskim	3,9

Źródło: oprac. własne na podstawie Statystyczne Vademecum Samorządowca 2018; Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2017 r., Wydawnictwo GUS.

Tabela 2**Apteki i punkty apteczne**

Liczba aptek ogólnodostępnych	1
Liczba punktów aptecznych	2

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

3. Pomoc społeczna, w tym problemy uzależnień

Analizując dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej wyodrębniono najważniejsze problemy, z którymi spotyka się kadra ośrodka w codziennej pracy. Główne problemy to:

- rosnąca liczba osób starszych niesamodzielnych wymagających opieki, co powoduje zwiększenie liczby usług opiekuńczych;
- rosnąca liczba dzieci odbieranych rodzicom biologicznym i przekazywana do pieczy zastępczej, m.in. z powodu niewydolności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- rosnące wydatki w obszarze bezdomności.

Powyższe zjawiska potwierdzają dane statystyczne dotyczące struktury mieszkańców gminy wskazane we wcześniejszej części. Potwierdzeniem są również kwoty wydatków na usługi opiekuńcze oraz koszty pobytu w domach pomocy społecznej. W perspektywie lat 2016-2017 drastycznie wzrosły również wydatki na schronienie.

Tabela 3

Udzielone świadczenia w zakresie pomocy społecznej

Formy pomocy	L. osób uprawnionych do świadczenia			Kwota świadczeń			Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
<i>Zasiłki stałe</i>	51	50	50	240 466,00	264 993,00	230 677,00	51	50	50	66	62	63
<i>Zasiłki okresowe</i>	49	45	54	62 018,00	57 879,00	53 879,00	48	45	54	94	112	148
<i>Schronienie</i>	10	8	4	81 993,00	25 615,00	27 780,00	10	8	4	10	9	4
<i>Posiłek</i>	132	136	149	71 681,00	75 875,00	76 569,00	60	71	78	252	299	339
<i>Usługi opiekuńcze</i>	38	31	31	180 361,00	76 773,00	134 200,00	38	31	30	41	33	32
<i>Zasiłki na pokrycie skutków zdarzeń losowych</i>	1	0	3	500,00	0,00	9 000,00	1	0	3	1	0	4
<i>Sprawienie pogrzebu</i>	1	1	2	2 700,00	2 700,00	5 330,00	1	1	2	1	1	2
<i>Inne zasiłki celowe</i>	130	125	133	54 394,00	50 777,00	48 197,00	126	123	129	258	266	313
Razem				694 113,00	554 612,00	585 632,00						

Źródło: oprac. własne na podstawie sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej w latach 2015 – 2017.

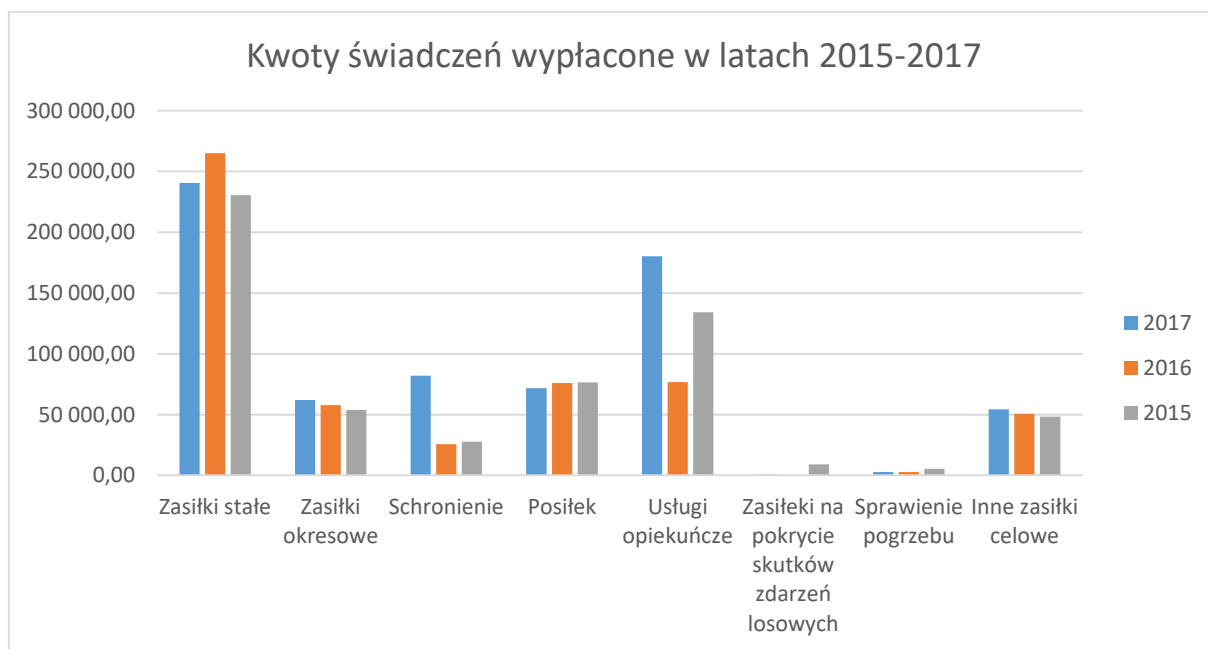
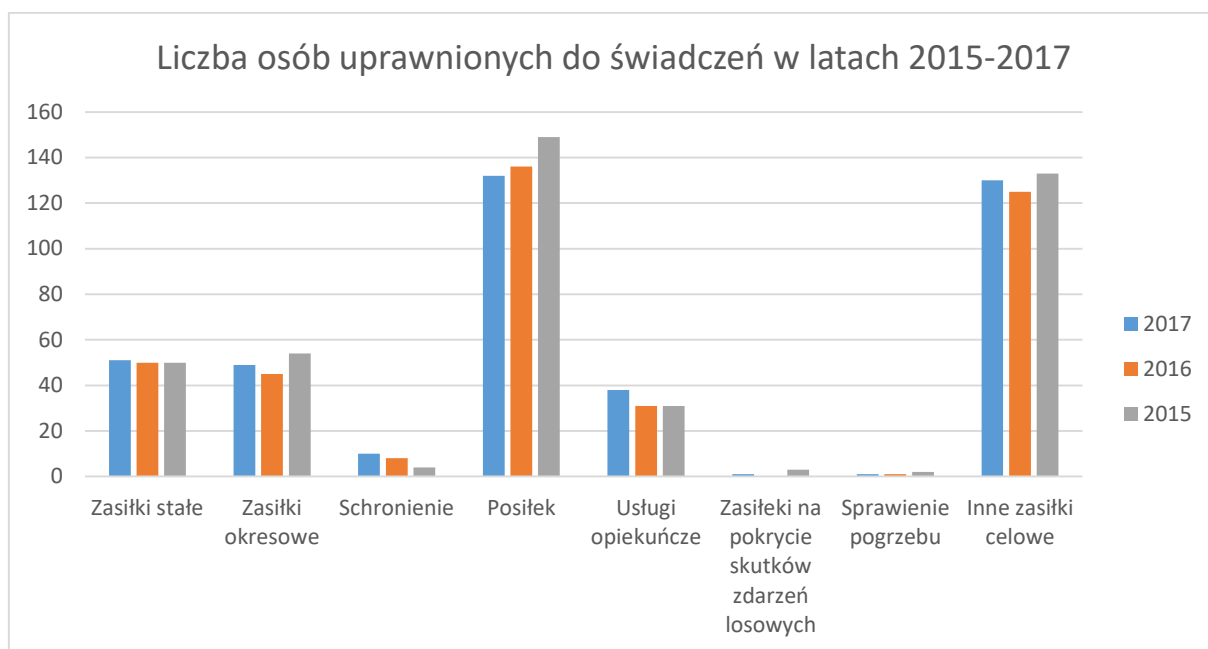
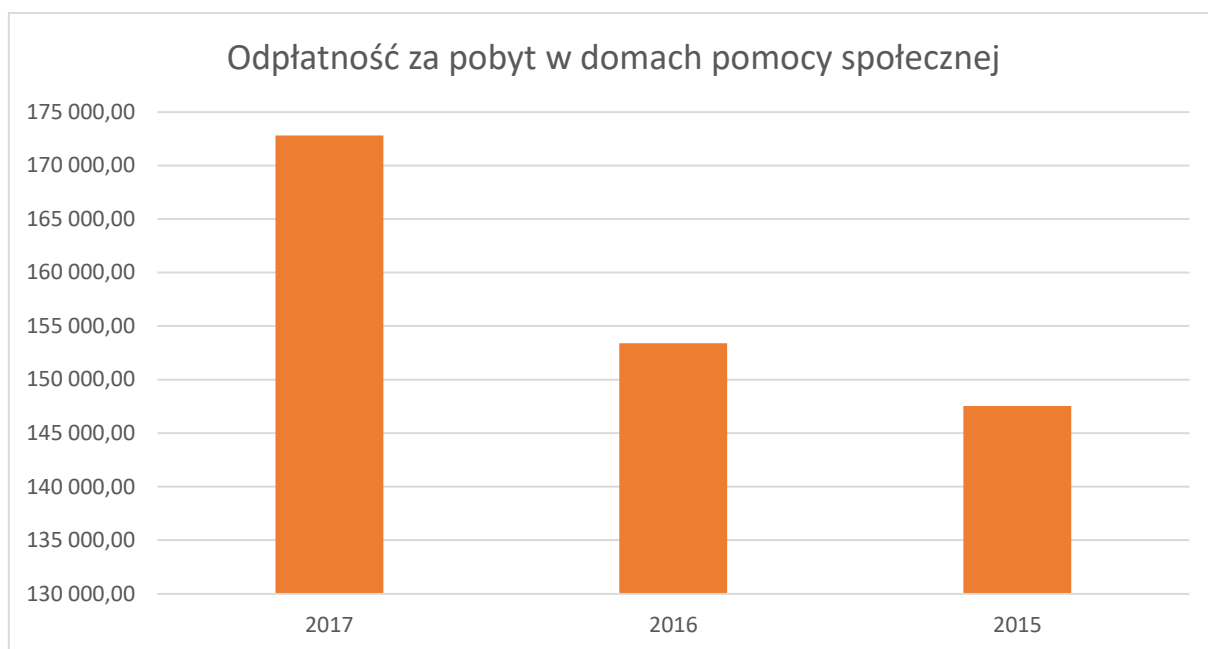

Tabela 4

Odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej

Formy pomocy	L. osób uprawnionych do świadczenia			Kwota świadczeń		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Odpłatność z pobyt w DPS	8	6	6	172 812,00	153 390,00	147 538,00

Źródło: oprac. własne na podstawie sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej w latach 2015 – 2017.

Analizując główne powody udzielania pomocy społecznej na pierwszym miejscu w każdym roku znajduje się ubóstwo. Jednakże z informacji z ośrodka pomocy społecznej wynika, że jest to element będący konsekwencją innego powodu niewystępującego samodzielnie. W związku z powyższym należy zwrócić uwagę na kolejne istotne powody trudnej sytuacji życiowej, którymi są: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm.

Z analizy danych w OPS wynika, że osoby niepełnosprawne to przede wszystkim osoby starsze posiadające usługi opiekuńcze – ok. 30 os. oraz osoby posiadające zasiłek stały – ok. 50 os.

Duża liczba rodzin z potrzebą ochrony macierzyństwa wynika m.in. ze zbyt małej liczby miejsc przedszkolnych, co powoduje, że rodzina nie może podjąć pracy, a nie kwalifikuje się do innej pomocy.

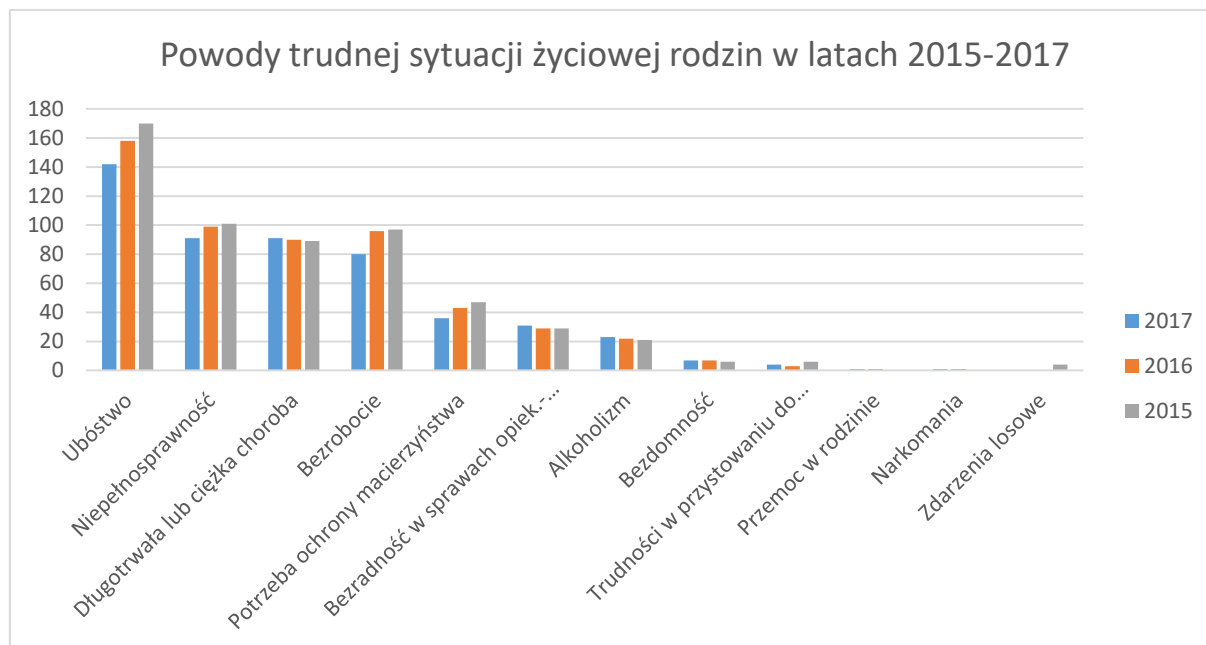
Tabela 5

Powody trudnej sytuacji życiowej w latach 2015 – 2017.

<i>Powód trudnej sytuacji życiowej</i>	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
<i>Ubóstwo</i>	142	158	170	325	360	416
<i>Niepełnosprawność</i>	91	99	101	172	185	198
<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	91	90	89	157	159	176
<i>Bezrobocie</i>	80	96	97	197	241	260
<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	36	43	47	171	208	229
<i>Bezradność w sprawach opiek.-wych.</i>	31	29	29	101	106	114
<i>Alkoholizm</i>	23	22	21	50	52	50
<i>Bezdomność</i>	7	7	6	12	13	6
<i>Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego</i>	4	3	6	4	3	9
<i>Przemoc w rodzinie</i>	1	1	0	3	2	0
<i>Narkomania</i>	1	1	0	1	1	0

Zdarzenia losowe	0	0	4	0	0	8
------------------	---	---	---	---	---	---

Źródło: oprac. własne na podstawie sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej w latach 2015 – 2017.

Problematyka uzależnień

Alkoholizm

Zgodnie z opracowaniem „Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Puszcza Mariańska” 9% uczniów szkół podstawowych i 55% młodzieży ze szkół ponadpodstawowych twierdzi, że rówieśnicy piją alkohol. 24% badanych wskazuje, że bardzo łatwo jest kupić alkohol w miejscowości, w której mieszka. 84% młodzieży nie spożywało alkoholu. 7% pije alkohol rzadziej niż raz w miesiącu, 5% co najmniej raz w miesiącu, a 4% co najmniej raz w tygodniu. Większość uczniów twierdzi, że każdy może uzależnić się od alkoholu – 73% uczniów szkół podstawowych, 77% młodzieży szkolnej. Większość badanych poprawnie klasyfikuje piwo jako rodzaj alkoholu – 75% uczniów szkoły podstawowej, 77% młodzieży. Odsetek błędnych odpowiedzi zmniejsza się wraz z wiekiem uczniów, co świadczy o poszerzaniu wiedzy w tej kwestii.

Osoby dorosłe najczęściej piją piwo (39%), wódkę (16%), wino (11%). 28% nie pije alkoholu. 43% mieszkańców pije alkohol kilka razy w roku, 22% kilka razy w miesiącu, 6% kilka razy w tygodniu. 6% twierdzi, że alkohol pije codziennie.

Uzależnienie od nikotyny

Zebrałe dane pokazują, że na problem nikotynowy narażona jest młodzież – 50% ankietowanych wskazuje, że ich rówieśnicy palą papierosy. Jednak zdecydowana większość uczniów nie przyznaje się do palenia.

Do palenia papierosów przyznaje się 53% ankietowanych dorosłych, w tym 38% pali codziennie.

Narkomania

Zgodnie z diagnozą stanu narkomanii w Gminie Puszcza Mariańska z 2017 r. wśród uczniów klas gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechniania eksperymentowania z narkotykami znajdują się marihuana i haszysz. Niepokojące jest przekonanie części młodzieży, że nieczęste używanie narkotyków jest bezpieczne. Uważa tak 10% uczniów szkół podstawowych, 4% gimnazjalistów i 15% licealistów. Pozytywne jest, że znacząca część uważa każde zażywanie narkotyków za niebezpieczne. Za łatwo dostępne uważa narkotyki 4% uczniów szkół podstawowych i 5% gimnazjów oraz aż 38% licealistów. Podobnie sytuacja ma się w odniesieniu do kontaktu z kimś, kto próbował sprzedać lub dać narkotyki. Na pytanie czy badani znają kogoś ze swojego otoczenia, kto miał kontakt z narkotykami, „TAK” odpowiedziało 14% uczniów szkół podstawowych, 26% gimnazjów i 77% licealistów. Wśród młodzieży ponadgimnazjalnej 17% spróbowało narkotyków, a 13% zrobiło to kilka razy. Spora część młodzieży rozmawia z rodzicami na temat narkotyków, jednak z różną częstotliwością. Dość często robi to około 25%. Około 30% w ogóle o tym nie rozmawia. Dzieci i młodzież w znaczącej większości uczestniczy w zajęciach edukacyjnych poświęconych tematyce narkotyków w szkołach.

Najważniejsze wnioski dotyczące problematyki narkomanii wśród osób dorosłych:

- 72% badanych ocenia swoją wiedzę na ten temat na poziomie wystarczającym;
- źródłami wiedzy nt. narkotyków są: internet i media (70%), książki (30%), specjaliści (29%), znajomi (18%);
- 60% badanych nie wie czy narkotyki są łatwo dostępne na terenie gminy, prawie 30% twierdzi, że łatwo je zdobyć;
- 14% badanych spotkało się z ofertą kupna narkotyków
- 9% badanych zażyło narkotyk lub inny środek odurzający

Brak jest systemowych narzędzi do podejmowania działań w zakresie profilaktyki i przeciwdziałaniu uzależnieniu od narkotyków na wzór gminnej komisji przeciwdziałania alkoholizmowi. Wobec rosnącego zagrożenia tym uzależnieniem jest to istotny problem prowadzenia skutecznych działań.

Uzależnienie do komputera

W badaniu uczniowie określili, ile czasu spędzają przed komputerem. 28% uczniów szkoły podstawowej, 23% młodzieży szkolnej korzysta z komputera kilka razy w tygodniu, 37% uczniów szkoły podstawowej, 33% młodzieży szkolnej poświęca na tę czynność do 2 godzin dziennie. 11% uczniów szkoły podstawowej, 22% młodzieży szkolnej spędza czas przed komputerem do 4 godzin dziennie, 4% młodszych uczniów, a także 4% młodzieży szkolnej do 6 godzin dziennie. Ponad 6 godzin spędza przed komputerem odpowiednio 6% uczniów szkoły podstawowej i 7% młodzieży.

4. Sytuacja rodzin

Tabela 6

Typy rodzin objętych pomocą w latach 2015-2017

Typ rodziny	L. rodzin			L. osób w rodzinach		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
<i>Rodziny ogółem</i>	244	236	220	584	543	497
<i>Rodziny z dziećmi</i>	96	89	78	401	336	316
<i>Rodziny z dziećmi o liczbie 3 i więcej</i>	28	26	24	162	150	137
<i>Rodziny niepełne</i>	29	28	30	93	84	94

<i>Rodziny emerytów i rencistów</i>	58	63	63	103	102	102
-------------------------------------	----	----	----	-----	-----	-----

Źródło: oprac. własne na podstawie sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej w latach 2015 – 2017.

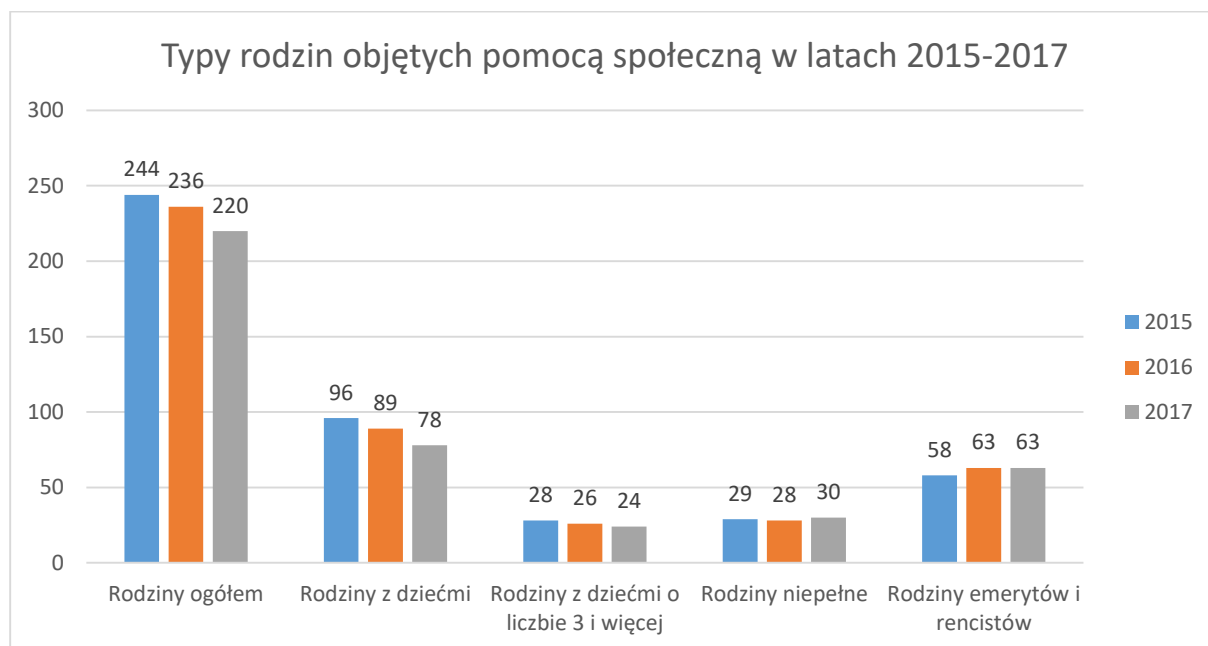

Tabela 7

Powody przyznania pomocy dotyczący sytuacji rodzin.

<i>Powód trudnej sytuacji życiowej</i>	L. rodzin		
	2015	2016	2017
<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	47	43	36
<i>w tym: wielodzietność</i>	25	22	18
<i>Bezradność w sprawach opiek.-wychow. i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:</i>	29	29	31
<i>rodziny niepełne</i>	15	17	18
<i>rodziny wielodzietne</i>	8	8	8

Źródło: oprac. własne na podstawie sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej w latach 2015 – 2017.

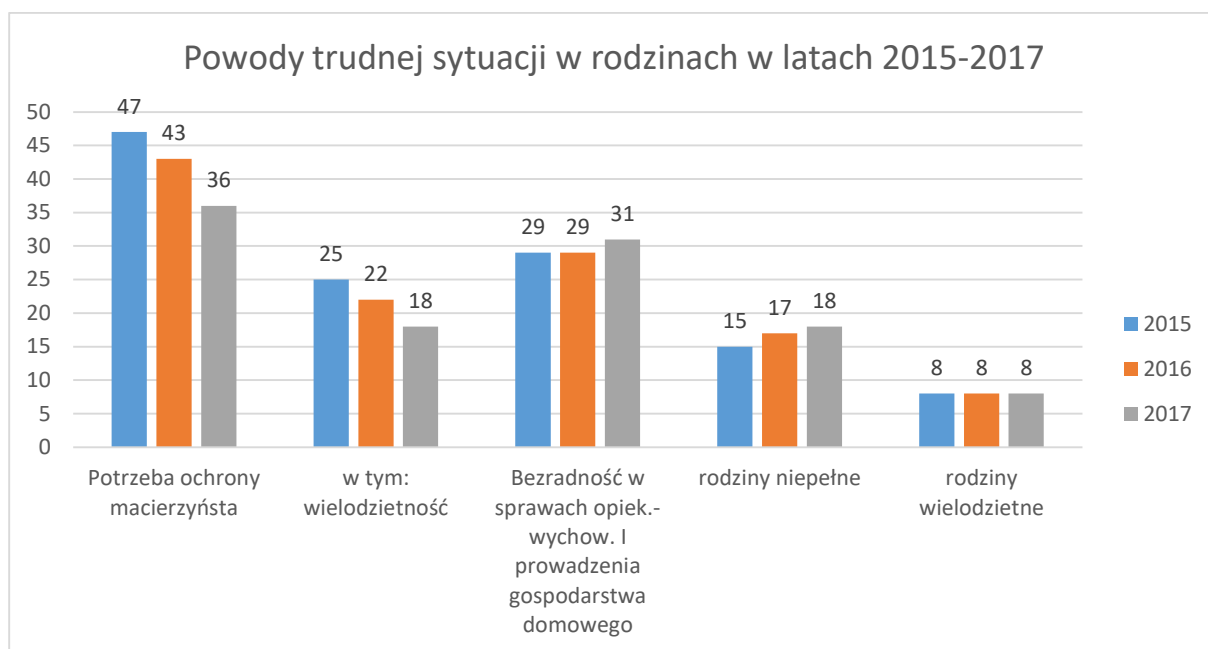
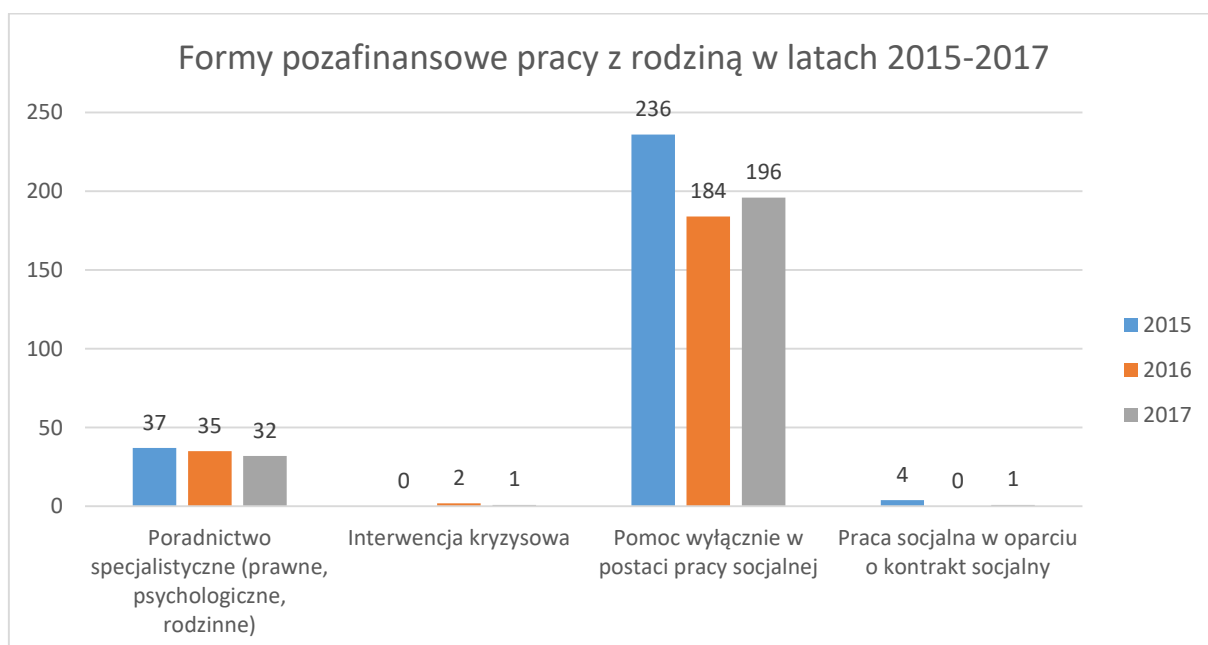

Tabela 8

Pozafinansowa formy pracy z rodziną w latach 2015-2017

Formy pozafinansowe pracy z rodziną	L. rodzin		
	2015	2016	2017
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	37	35	32
Interwencja kryzysowa	0	2	1
Pomoc w postaci pracy socjalnej	236	184	196
Praca socjalna w oparciu o kontrakt socjalny	4	0	1

Źródło: oprac. własne na podstawie sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej w latach 2015 – 2017.

5. Edukacja publiczna

W gminie funkcjonują w różnej formie prawnej placówki oświatowe w 6 lokalizacjach. Dwie największe lokalizacje to Puszcza Mariańska i Bartniki, gdzie funkcjonują zespoły szkolno-przedszkolne. Utworzone są tu dwa przedszkola samorządowe. Mniejsze ośrodki to szkoły podstawowe w Walerianach, Michałowie i filia szkoły z Puszczy Mariańskiej w Korabiewicach.

Tabela 9

Placówki edukacyjne w gminie wraz z liczbami oddziałów

Lp.	Nazwa placówki	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba uczniów
		2016/2017	2017/2018	2016/2017	2017/2018
1	Przedszkole Samorządowe działające przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Puszczy Mariańskiej	5	6	92	110
2	Przedszkole Samorządowe działające przy Zespole Szkolno – Gimnazjalnym w Bartnikach	6	6	96	102
3	Punkt Przedszkolny przy Filii Szkoły Podstawowej w Puszczy Mariańskiej w Korabiewicach	1	1	14	8
4	Szkoła Podstawowa im. Króla Jana III Sobieskiego w Puszczy Mariańskiej	12	18	219	315
5	Filia w Korabiewicach	3	2	24	14
6	Szkoła Podstawowa w Zespole Szkolno – Gimnazjalnym w Bartnikach	14	21	221	325
7	Szkoła Podstawowa w Walerianach	7	8	55	63
8	Szkoła Podstawowa w Michałowie	4	5	38	43
9	Gimnazjum przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Puszczy Mariańskiej	6	0	108	0
10	Gimnazjum przy Zespole Szkolno – Gimnazjalnym w Bartnikach	6	0	94	0
RAZEM:		64	67	961	980

Źródło: oprac. własne na podstawie informacji oświatowych w latach 2016 – 2018.

Analizując wyniki egzaminów gimnazjalnych podkreślić należy, że uczniowie z gminy uzyskują porównywalne wyniki z rówieśnikami z powiatu i województwa w części humanistycznej i matematyczno-przyrodniczej. Dość istotne różnice na niekorzyść uczniów z gminy występują w części egzaminu dotyczącej języków obcych.

Tabela 10**Wyniki egzaminów gimnazjalnych na tle powiatu i województwa**

	2016/2017			2017/2018		
	Gmina	Powiat	Województwo	Gmina	Powiat	Województwo
Część humanistyczna	68,50%	71,30%	72,40%	69,00%	72,00%	70,00%
Część matematyczno-przyrodnicza	41,10%	44,70%	50,90%	53,00%	51,00%	55,00%
Język obcy	59,40%	64,60%	71,10%	62,00%	67,00%	72,00%

Źródło: oprac. własne na podstawie informacji oświatowych w latach 2016 – 2018.

Analizując wyniki nagród i wyróżnień indywidualnych zdecydowaną większość uzyskują uczniowie dwóch największych szkół w gminie w Puszczy Mariańskiej i Bartnikach, szczególnie na poziomie ogólnopolskim. Również na poziomach powiatu i gminy liczba uczniów wyróżnionych lub z nagrodami z mniejszych szkół jest niewielka.

Tabela 11**Nagrody i wyróżnienia indywidualne w konkursach i olimpiadach:**

2016/2017	Ogólnopolskie		Powiatowe		Gminne	
	Puszcza Mariańska	Bartniki	Puszcza Mariańska	Bartniki	Bartniki	Waleriany
Konkursy matematyczno-przyrodnicze	11	9				
Konkursy humanistyczne			3	2	8	1
Konkursy plastyczne	1			1	7	1
Konkursy muzyczne	2		5			1
Konkursy sportowe						

2017/2018	Ogólnopolskie			Powiatowe			Gminne		
	Puszcza Mariańska	Bartniki	Michałów	Puszcza Mariańska	Bartniki	Waleriany	Bartniki	Waleriany	Puszcza Mariańska
Konkursy matematyczno-przyrodnicze	14	13		1	1				1
Konkursy humanistyczne	8		1	1	6	1		3	5
Konkursy plastyczne	1			3	2			5	1
Konkursy muzyczne				3	1				1
Konkursy sportowe	1			9	2				

Źródło: oprac. własne na podstawie informacji oświatowych w latach 2016 – 2018.

Tabela 12**Formy pomocy materialnej dla uczniów**

Forma pomocy materialnej	Liczba uczniów	
	2016/2017	2017/2018
Stypendium szkolne – uczniowie szkół podstawowych	80	76
Stypendium szkolne – uczniowie gimnazjów	33	19
Stypendium szkolne – uczniowie zasadniczych szkół zawodowych	8	7
Stypendium szkolne – uczniowie Technikum	0	0
Stypendium szkolne – uczniowie LO, LP, LOU	2	3
Stypendium szkolne – uczniowie szkół specjalnych przysposabiających do pracy	0	5
Zasiłek szkolny – uczniowie szkół podstawowych	0	3
Zasiłek szkolny – uczniowie gimnazjum	0	0
Zasiłek szkolny – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	0	0
Pomoc w ramach programów rządowych („Wyprawka szkolna”)	2	2
RAZEM	125	115

Źródło: oprac. własne na podstawie informacji oświatowych w latach 2016 – 2018.

6. Podsumowanie diagnozy - główne problemy społeczne Gminy Puszcza Mariańska

- Rosnąca populacja osób starszych – zwiększenie liczby usług opiekuńczych, znaczne kwoty na pokrycie pobytu osób w DPS-ach.
- Duża liczba osób przypadająca na 1 przychodnię (zdecydowanie wyższa od wskaźnika w powiecie, czy województwie).
- Brak lekarzy specjalistów w gminie.
- Rosnąca liczba dzieci odbieranych rodzicom biologicznym.
- Rosnący problem bezdomności w gminie.
- Najważniejsze powody trudnej sytuacji życiowej wg ilości osób i rodzin to: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba; bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; alkoholizm.
- Dostępność i skłonność części młodzieży do używania alkoholu, nikotyny i narkotyków.
- Duża liczba osób dorosłych uzależnionych od alkoholu.
- Znacząca liczba rodzin wykazujących się bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, szczególnie rodzin niepełnych i wielodzietnych.
- Słabsze wyniki egzaminów z języka obcego w gimnazjach w stosunku do wyników w powiecie, czy województwie.
- Dysproporcje w wynikach szkolnych konkursów ogólnopolskich szkół z terenu gminy (dominują w tym zakresie szkoły w Puszczy Mariańskiej i Bartnikach).
- Brak systemowego wsparcia dla dzieci potrzebujących pomocy w nauce.
- Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach.
- Brak działań przeciwdziałających narkomanii.

IV. ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Dobra znajomość lokalnego środowiska. • Wysokie kompetencje kadr oświaty, pomocy społecznej. • Wysoka motywacja do pracy. • Dobre wzorce wspierania uzdolnionych uczniów w dwóch dużych szkołach w Puszczy Mariańskiej i Bartnikach. • Duża liczba stowarzyszeń i grup nieformalnych działających na terenie gminy. • Duża aktywność społeczna.	• Rosnąca populacja osób starszych – zwiększenie liczby usług opiekuńczych, znaczne kwoty na pokrycie pobytu osób w DPS-ach. • Duża liczba osób przypadająca na 1 przychodnię (zdecydowanie wyższa od wskaźnika w powiecie, czy województwie). • Brak lekarzy specjalistów w gminie. • Rosnąca liczba dzieci odbieranych rodzicom biologicznym. • Rosnący problem bezdomności w gminie. • Dostępność i skłonność części młodzieży do używania alkoholu, nikotyny i narkotyków. • Duża liczba osób dorosłych uzależnionych od alkoholu. • Znacząca liczba rodzin wykazujących się bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, szczególnie rodzin niepełnych i wielodzietnych. • Słabsze wyniki egzaminów z języka obcego w gimnazjach w stosunku do wyników w powiecie, czy województwie. • Dysproporcje w wynikach szkolnych konkursów ogólnopolskich szkół z terenu gminy (dominują w tym zakresie szkoły w Puszczy Mariańskiej i Bartnikach). • Brak systemowego wsparcia dla dzieci potrzebujących pomocy w nauce. • Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach. • Brak działań przeciwdziałających narkomanii.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Współpraca z partnerami społecznymi (organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, lokalni liderzy, wolontariusze). • Możliwość pozyskania zewnętrznych środków (m.in. urząd marszałkowski w konkursach dla organizacji pozarządowych, fundusze unijne). • Wymogi zewnętrzne (np. standardy unijne) wymuszające działania podnoszące jakość lub skalę działań.	• Moda społeczna wśród młodzieży na próbowanie używek • Styl życia ukierunkowany na karierę zawodową wśród rodziców. • Niewłaściwe wzorce z Internetu (kultura youtuberów i social media). • Ogólna tendencja wyjazdów lekarzy specjalistów za granicę. • Niska stabilność systemowych rozwiązań w obszarze ochrony zdrowia. • Słabość instytucji małżeństwa i rodziny.

V. WIZJA ZMIANY SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Wizja określa ogólny kierunek rozwoju polityki społecznej Gminy Puszcza Mariańska zmierzający do ograniczenia słabych stron (głównych problemów społecznych) przy wykorzystaniu mocnych stron oraz szans, jakie gmina posiada.

Wizja strategii rozwiązywania problemów społecznych:

Gmina Puszcza Mariańska jest miejscem przyjaznym dla mieszkańców umożliwiającym:

- wysoki poziom życia poprzez zrównoważony rozwój
- profesjonalną pomoc społeczną
- nowoczesną edukację
- dobrą opiekę medyczną i socjalną
- integrację społeczności lokalnej

VI. CELE STRATEGICZNE, CELE SZCZEGÓŁOWE, ZAPLANOWANE DZIAŁANIA I WSKAŹNIKI ICH REALIZACJI.

Analizując zagrożenia społeczne Gminy Puszcza Mariańska, w perspektywie zdefiniowanej wizji zmiany społecznej, ustalono następujące cele strategiczne rozwiązywania problemów społecznych:

Ochrona zdrowia

WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUGI ODPOWIADAJĄCE NA LOKALNE POTRZEBY ZDROWOTNE.

Pomoc społeczna

SYSTEMOWE WSPARCIE OSÓB POTRZEBUJĄCYCH POMOCY SŁUŻĄCE UTRZYMANIU JAKOŚCI ICH ŻYCIA.

Problematyka uzależnień

EFEKTYWNE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Sytuacja rodzina

WZMOCNIENIE SAMODZIELNOŚCI RODZIN I BUDOWANIE DOBREGO KLIMATU W RODZINACH SŁUŻĄCE TRWAŁOŚCI I ROZWOJOWI WIĘZI RODZINNYCH ORAZ INTEGRALNEMU ROZWOJOWI SPOŁECZNO-EMOCJONALNEMU.

Edukacja publiczna

RÓWNOMIERNY ROZWÓJ WSZYSTKICH DZIECI, TAKŻE TYCH ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI SŁUŻĄCY ICH DOBREJ PRZYSZŁOŚCI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ.

Osiągnięcie powyższych celów odbywać się będzie poprzez realizację celów szczegółowych w poszczególnych latach.

Ochrona zdrowia

Cel strategiczny:

WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUGI ODPOWIADAJĄCE NA LOKALNE POTRZEBY ZDROWOTNE.

Cele szczegółowe:

1. Wysokiej jakości podstawowa opieka medyczna.
2. Dostępność lekarzy specjalistów.
3. Promocja zdrowego trybu życia.
4. Profesjonalna profilaktyka

Działania:

1. Współuczestniczenie gminy w koordynowaniu usług medycznych w celu zwiększenia ich dostępności.
2. Edukacja w zakresie zdrowego stylu życia.
3. Prowadzenie programu pomocy osobom uzależnionym.
4. Prowadzenie programów profilaktycznych.

Ochrona zdrowia

Cel strategiczny:

WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUGI ODPOWIADAJĄCE NA LOKALNE POTRZEBY ZDROWOTNE.

Lp.	Działania	Harmonogram	Nakłady	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródło danych
1.	Wysokiej jakości podstawowa opieka medyczna.	2020 - 2030	Bezkosztowe	Większa dostępność usług medycznych	Urząd Gminy, Służba zdrowia
2.	Dostępność lekarzy specjalistów.	2020 - 2030	Budżet gminy, budżet państwa	Większa dostępność usług medycznych	Urząd Gminy, Służba zdrowia
3.	Promocja zdrowego trybu życia.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Poprawa zdrowia mieszkańców	Urząd Gminy, Służba zdrowia
4.	Profesjonalna profilaktyka	2020 - 2030	Budżet gminy, budżet państwa	Poprawa zdrowia mieszkańców	Urząd Gminy, Służba zdrowia

Pomoc społeczna

Cel strategiczny:

SYSTEMOWE WSPARCIE OSÓB POTRZEBUJĄCYCH POMOCY SŁUŻĄCE UTRZYMANIU JAKOŚCI ICH ŻYCIA.

Cele szczegółowe:

1. Wzmocnienie i rozwój zintegrowanej pomocy społecznej.
2. Wspieranie rozwoju kwalifikacji osobowych klientów pomocy społecznej.
3. Rozwój zasobów osobowych i instytucjonalnych Ośrodka Pomocy Społecznej.
4. Promocja samorealizacji, przedsiębiorczości.
5. Wsparcie osób starszych w środowisku ich zamieszkania.
6. Likwidacja barier architektonicznych.

Działania:

1. Modernizacja i rozwój bazy lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej.
2. Realizacja procedury motywowania klientów pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji i rozwiązywania własnych problemów.
3. Realizacja programów pomocowych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Realizacja programu aktywizacji zawodowej, pokonywania bezradności społecznej.
5. Inspirowanie władz do tworzenia instytucji i organizacji samopomocowych.
6. Rozwój wolontariatu.
7. Współpraca z podmiotami ekonomii społecznej przy aktywizacji osób wykluczonych, w tym osób z niepełnosprawnościami.
8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Pomoc społeczna

Cel strategiczny:

SYSTEMOWE WSPARCIE OSÓB POTRZEBUJĄCYCH POMOCY SŁUŻĄCE UTRZYMANIU JAKOŚCI ICH ŻYCIA.

Lp.	Działania	Harmonogram	Nakłady	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródło danych
1.	Modernizacja i rozwój bazy lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2.	Realizacja procedury motywowania klientów pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji i rozwiązywania własnych problemów.	2020 - 2030	Bezkosztowe	Poprawa kondycji psychicznej i fizycznej dzieci, młodzieży i dorosłych, ograniczenie patologii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3.	Realizacja programów pomocowych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2020 - 2030	Budżet gminy	Wzrost bezpieczeństwa w rodzinach	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
4.	Realizacja programu aktywizacji zawodowej, pokonywania bezradności społecznej.	2020 - 2030	Budżet gminy	Poprawa kondycji psychicznej i fizycznej dzieci, młodzieży i dorosłych, ograniczenie patologii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
5.	Inspirowanie władz do tworzenia instytucji i organizacji samopomocowych.	2020 - 2030	Bezkosztowe	Poprawa kondycji psychicznej i fizycznej dzieci, młodzieży i dorosłych, ograniczenie patologii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
6.	Rozwój wolontariatu.	2020 - 2030	Bezkosztowe	Zwiększenie liczby wolontariuszy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
7.	Współpraca z podmiotami ekonomii społecznej przy aktywizacji osób wykluczonych, w tym osób z niepełnosprawnościami.	2020 - 2030	Bezkosztowe	Wzrost liczby podmiotów współpracujących	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
8.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi.	2020 - 2030	Bezkosztowe	Wzrost liczby zrealizowanych wspólnie projektów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Problematyka uzależnień

Cel strategiczny:

EFEKTYWNE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Cele szczegółowe:

1. Profesjonalna pomoc terapeutyczno-profilaktyczna.
2. Racjonalna i efektywna profilaktyka problemowa.
3. Skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom.
4. Promocja zdrowego stylu życia.

Działania:

1. Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
2. Opracowywanie i wdrażanie programów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych działających w zakresie rozwiązywania problemów alkoholu, narkomanii i przemocy.
4. Prowadzenie działań profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
5. Wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych.
6. Rozwijanie pomocy socjoterapeutycznej poprzez tworzenie świetlic i klubów młodzieżowych z programem pomocy psychologicznej.
7. Opracowanie i wydawanie ulotek promujących zdrowy styl życia.
8. Prowadzenie systematycznych badań określających skalę zjawisk dysfunkcyjnych i potrzeb pomocowych.
9. Inicjowanie współpracy regionalnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.
10. Opracowanie i realizacja działań ewaluacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholizmu i narkomanii oraz aktualizacja programów profilaktycznych i naprawczych dostosowana do wyników ewaluacji.

Problematyka uzależnień

Cel strategiczny:

EFEKTYWNE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Lp.	Działania	Harmonogram	Nakłady	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródło danych
1.	Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i współuzależnionych.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Wzrost liczby osób utrzymujących trzeźwość	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2.	Opracowywanie i wdrażanie programów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Wzrost bezpieczeństwa w rodzinach	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3.	Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych działających w zakresie rozwiązywania problemów alkoholu, narkomanii i przemocy.	2020 - 2030	Bezkosztowe	Zmniejszenie liczby osób z uzależnieniami	Urząd Gminy
4.	Prowadzenie działań profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Zmniejszenie liczby osób z uzależnieniami	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5.	Wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Zmniejszenie liczby osób z uzależnieniami	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
6.	Rozwijanie pomocy socjoterapeutycznej	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze	Poprawa kondycji fizycznej i	Urząd Gminy,

	poprzez tworzenie świetlic i klubów młodzieżowych z programem pomocy psychologicznej.		pomocowe,	psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych, ograniczenie zjawisk patologicznych	
7.	Opracowanie i wydawanie ulotek promujących zdrowy styl życia.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych, ograniczenie zjawisk patologicznych	Urząd Gminy

Sytuacja rodzina

Cel strategiczny:

WZMOCNIENIE SAMODZIELNOŚCI RODZIN I BUDOWANIE DOBREGO KLIMATU W RODZINACH SŁUŻĄCE TRWAŁOŚCI I ROZWOJOWI WIĘZI RODZINNYCH ORAZ INTEGRALNEMU ROZWOJOWI SPOŁECZNO-EMOCJONALNEMU.

Cele szczegółowe:

1. Profesjonalne wsparcie rodzin z problemami wychowawczymi.
2. Rozwój kompetencji rodzicielskich, szczególnie w rodzinach niepełnych i wielodzietnych.
3. Promocja wspólnego spędzania czasu przez rodziny.

Działania:

1. Opracowywanie i wdrażanie programów wsparcia dla rodzin.
2. Systematyczna praca środowiskowa z rodzinami.
3. Rozwój poradnictwa dla rodzin.
4. Prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych.
5. Organizacja spotkań i wyjazdów integracyjnych dla rodzin.

Sytuacja rodzina

Cel strategiczny:

WZMOCNIENIE SAMODZIELNOŚCI RODZIN I BUDOWANIE DOBREGO KLIMATU W RODZINACH SŁUŻĄCE TRWAŁOŚCI I ROZWOJOWI WIĘZI RODZINNYCH ORAZ INTEGRALNEMU ROZWOJOWI SPOŁECZNO-EMOCJONALNEMU.

Lp.	Działania	Harmonogram	Nakłady	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródło danych
1.	Opracowanie i wdrażanie programów wsparcia dla rodzin.	2020 - 2030	Bezkosztowe	Zmniejszenie liczby rodzin z problemami	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2.	Systematyczna praca środowiskowa z rodzinami.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Zmniejszenie liczby rodzin z problemami	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3.	Rozwój poradnictwa dla rodzin.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Zmniejszenie liczby rodzin z problemami	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
4.	Prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Zmniejszenie liczby rodzin z problemami	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
5.	Organizacja spotkań i wyjazdów integracyjnych dla rodzin.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Zmniejszenie liczby rodzin z problemami	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Edukacja publiczna

Cel strategiczny:

RÓWNOMIERNY ROZWÓJ WSZYSTKICH DZIECI, TAKŻE TYCH ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI SŁUŻĄCY ICH DOBREJ PRZYSZŁOŚCI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ.

Cele szczegółowe:

1. Nowoczesny system oświatowy.
2. Dostępność bogatej oferty edukacyjnej.
3. Wyrównanie szans rozwojowych.

Działania:

1. Modernizacja bazy oświatowej i placówek kulturotwórczych.
2. Dopełnienie szkół w nowoczesny sprzęt i środki dydaktyczne.
3. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
4. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach kulturalno-oświatowych.
5. Przygotowanie i realizacja oferty edukacyjnej dla rodziców.
6. Doskonalenie kadry pedagogicznej uwzględniające nowoczesne techniki i potrzeby rozwojowe.
7. Opracowanie i wdrożenie programu pracy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej w placówkach oświatowych.
8. Prowadzenie zajęć korekcyjno-wyrównawczych dla dzieci z deficytami rozwojowymi.
9. Prowadzenie profilaktycznych programów edukacyjnych.
10. Rozwój wolontariatu szkolnego ukierunkowane na pomoc dzieciom w nauce.

Edukacja publiczna

Cel strategiczny:

RÓWNOMIERNY ROZWÓJ WSZYSTKICH DZIECI, TAKŻE TYCH ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI SŁUŻĄCY ICH DOBREJ PRZYSZŁOŚCI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ.

Lp.	Działania	Harmonogram	Nakłady	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródło danych
1.	Modernizacja bazy oświatowej i placówek kulturotwórczych.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Funkcjonalna baza oświatowa	Urząd Gminy, Oświata
2.	Doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i środki dydaktyczne.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Wykształcone społeczeństwo	Urząd Gminy, Oświata
3.	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Wykształcone społeczeństwo	Urząd Gminy, Oświata
4.	Likwidacja barier architektonicznych w placówkach kulturalno-oświatowych.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Większa dostępność	Urząd Gminy, Oświata
5.	Przygotowanie i realizacja oferty edukacyjnej dla rodziców.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Wykształcone społeczeństwo	Urząd Gminy, Oświata
6.	Doskonalenie kadry pedagogicznej uwzględniające nowoczesne techniki i potrzeby rozwojowe.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Wykształcone społeczeństwo	Urząd Gminy, Oświata
7.	Opracowanie i wdrożenie programu pracy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej w placówkach oświatowych.	2020 - 2030	Bezkosztowe	Mniej dysfunkcji społecznych	Urząd Gminy, Oświata
8.	Prowadzenie zajęć korekcyjno-wyrównawczych dla dzieci z deficytami rozwojowymi.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci i młodzieży	Urząd Gminy, Oświata
9.	Prowadzenie profilaktycznych programów edukacyjnych.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci i młodzieży	Urząd Gminy, Oświata
10.	Rozwój wolontariatu szkolnego ukierunkowane na pomoc dzieciom w nauce.	2020 - 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Zmniejszenie liczby dzieci z trudnościami w nauce	Urząd Gminy, Oświata

VII. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI.

Strategia jest zgodna ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Gminy Puszcza Mariańska do 2025 roku.